

10. Класификация на еднаквостите в пространството.

10I. Еднаквости, които имат поне една неподвижна точка.

Теорема 1. Ако еднаквост има неподвижна точка, то тя има и неподвижна права, индигентна с нея.

Док. Нека φ е еднаквост, която сур. окс $K = O\vec{e}_1\vec{e}_2\vec{e}_3$ има представянето

$$(1) \quad \varphi: \begin{pmatrix} x' \\ y' \\ z' \end{pmatrix} = A \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} a_{14} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix}, \quad A = (a_{ij}), \quad A - \text{ортogonalна} \\ - A A^T = E.$$

Без ограничение на общността (б.о.о) можем да изберем: неподв. за φ т-ка да е O , т.е. $\varphi(O) = O \Rightarrow \begin{pmatrix} a_{14} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$

Ще док., че $\exists$ права l , $l \subset O$: $\varphi(l) = l$.

За целта е достат. да покажем, че $\exists$ т. $L(x, y, z) \neq O$ и $k \in \mathbb{R}$, $k \neq 0$ такива, че $\vec{OL}' = k \vec{OL}$ ($\vec{OL} \parallel \vec{OL}'$)
 $\Rightarrow$ е необходимо $x' = kx$, $y' = ky$, $z' = kz \Rightarrow$

Търсим реш-я (ненулеви) на с-мата

$$(2) \quad \begin{cases} (a_{11} - k)x + a_{12}y + a_{13}z = 0 \\ a_{21}x + (a_{22} - k)y + a_{23}z = 0 \\ a_{31}x + a_{32}y + (a_{33} - k)z = 0 \end{cases}$$

Тази мн. хомог. с-ма има ненулево реш-е ^{10.2.}

$$\Leftrightarrow \Delta = \begin{vmatrix} a_{11}-k & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22}-k & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33}-k \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow k^3 + ak^2 + bk - \underbrace{\det A}_{\neq 0} = 0 \Rightarrow$$

Отк. k това е γ -ше от Π -та степен с реални коефициенти $\Rightarrow$ има поне един реален корен $k_0 \neq 0$ и нека (x_0, y_0, z_0) е ненул. реш-е на с-мата ( ), което съответства на k_0 . $\Rightarrow$

$$\text{т. } L_0(x_0, y_0, z_0) \xrightarrow{\varphi} L'_0(k_0 x_0, k_0 y_0, k_0 z_0) \quad \text{всичко } k_0 = \pm 1$$

$$\Rightarrow \vec{OL_0} \xrightarrow{\varphi} \vec{OL'_0} = k_0 \vec{OL_0}.$$

$$\text{Нека } \ell = OL \Rightarrow \varphi(\ell) = \ell. \quad \square$$

* * * * *

Нека φ е еднаквост, както има неподв. т-ка $O \Rightarrow$ неподв. права $\ell \ni O$. Избираме k -та с-ма така, че $K = O\vec{e}_1\vec{e}_3$ - ортон. и $\ell \equiv O\vec{z}$, т.е. $\ell \parallel \vec{e}_3$

$$\text{От } O\vec{z} \xrightarrow{\varphi} O\vec{z} \Rightarrow \forall \text{ т. } M(0, 0, z) \xrightarrow{\varphi} M'(0, 0, z')$$

$$\Rightarrow \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ z' \end{pmatrix} = A \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ z \end{pmatrix} \Rightarrow \begin{aligned} 0 &= a_{11} \cdot 0 + a_{12} \cdot 0 + a_{13} \cdot z \quad \forall z \in \mathbb{R} \\ 0 &= a_{21} \cdot 0 + a_{22} \cdot 0 + a_{23} \cdot z \end{aligned}$$

$$\Rightarrow a_{13} = a_{23} = 0 \Rightarrow$$

$$A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & 0 \\ a_{21} & a_{22} & 0 \end{pmatrix} \quad \text{т. } \det A \neq 0 \Rightarrow a_{33} \neq 0$$

$$\text{От } A'A = E \Rightarrow a_{41} \cdot 0 + a_{21} \cdot 0 + a_{31} \cdot a_{33} = 0 \Rightarrow a_{31} = 0$$

$$a_{12} \cdot 0 + a_{22} \cdot 0 + a_{32} \cdot a_{33} = 0 \Rightarrow a_{32} = 0$$

$$\text{От } a_{33}^2 = 1 \Rightarrow a_{33} = \lambda = \pm 1 \Rightarrow$$

$$A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & 0 \\ a_{21} & a_{22} & 0 \\ 0 & 0 & \lambda \end{pmatrix} \Rightarrow \begin{matrix} a_{11}^2 + a_{12}^2 = 1 \\ a_{21}^2 + a_{22}^2 = 1 \end{matrix} \text{ и } a_{11}a_{21} + a_{12}a_{22} = 0 \Rightarrow$$

матрицата $A^* = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{pmatrix}$ е ортогонална $\Rightarrow$

$$\exists! \theta \in [0, 2\pi) : A^* = \begin{pmatrix} \cos \theta & -\varepsilon \sin \theta \\ \sin \theta & \varepsilon \cos \theta \end{pmatrix}, \quad \varepsilon = \pm 1. \Rightarrow$$

$$\varphi: \begin{pmatrix} x' \\ y' \\ z' \end{pmatrix} = A \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}, \text{ където } A = \begin{pmatrix} \cos \theta & -\varepsilon \sin \theta & 0 \\ \sin \theta & \varepsilon \cos \theta & 0 \\ 0 & 0 & \lambda \end{pmatrix}$$

$$\theta \in [0, 2\pi), \varepsilon = \pm 1, \lambda = \pm 1.$$

Неподвижни точки за φ . ?

Т-ка $M(x, y, z)$ е неподвижна за $\varphi \Leftrightarrow (x, y, z)$ е решение на ЛХС-МА

$$(A - E^{(3)}) \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}, \text{ където } A - E^{(3)} = \begin{pmatrix} \cos \theta - 1 & -\varepsilon \sin \theta & 0 \\ \sin \theta & \varepsilon \cos \theta - 1 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda - 1 \end{pmatrix}$$

т.е. (x, y, z) удовлетворява:

$$\begin{vmatrix} (\cos \theta - 1)x & -\varepsilon \sin \theta y & 0 \end{vmatrix} = 0$$

Означаваме с $(A^* - E^{(2)}) = \begin{pmatrix} \cos\theta - 1 & -\varepsilon \sin\theta \\ \sin\theta & \varepsilon \cos\theta - 1 \end{pmatrix}$ 10.7.

Броят на ненулевите рел-с на (3) зависи както от $\chi(A - E^{(3)}) = R$, така и от $\chi(A^* - E^{(2)}) = \chi$

Имаме $\det(A^* - E^{(2)}) = (\varepsilon + 1)(1 - \cos\theta)$
 $\det(A - E^{(3)}) = (\lambda - 1)[(\varepsilon + 1)(1 - \cos\theta)]$

Възможност $\chi \leq R \leq \chi + 1$.

Имаме следните възможности:

1. $R = 0 \Rightarrow \chi = 0 \Rightarrow \theta = 0$ и $\varepsilon = 1$
 $\Rightarrow \lambda = 1 \quad (A - E^{(3)}) = 0 \Rightarrow$

$\varphi: \begin{pmatrix} x' \\ y' \\ z' \end{pmatrix} = E \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}$ $\varphi: \begin{matrix} x' = x \\ y' = y \\ z' = z \end{matrix}$

φ е идентитетът в $\mathbb{E}^3$. $\varphi = id$

2. $R = 1 \Rightarrow$ има две възможности

2.1. $\chi = 0$ или 2.2. $\chi = 1$.

2.1. $\chi = 0 \Rightarrow \lambda = -1$ ($\lambda \neq 1$) $\Rightarrow \theta = 0, \varepsilon = 1 \Rightarrow$

$\varphi: \begin{cases} x' = x \\ y' = y \\ z' = -z \end{cases} \Rightarrow$ т. $M(x, y, z)$ е кеподв. за φ
 $\Leftrightarrow z = 0$, т.е. $\Leftrightarrow M \in Oxy$

φ - симетрия относно равнината Oxy

$$\underline{2.2 \quad z=1 \Rightarrow \lambda=1 \quad (z=p) \Rightarrow \varepsilon=-1}$$

10.5.

(ако доп. $\varepsilon=1 \Rightarrow \theta=0 \Rightarrow z=0$ и $\varphi=id.$)

$$\varphi: \begin{cases} x' = \cos \theta \cdot x + \sin \theta \cdot y \\ y' = \sin \theta \cdot x - \cos \theta \cdot y \\ z' = z \end{cases} \Rightarrow M(x, y, z) \text{ е неподв.} \\ \text{за } \varphi \Leftrightarrow$$

$$\begin{cases} (\cos \theta - 1)x + \sin \theta \cdot y = 0 \\ \sin \theta \cdot x - (\cos \theta + 1)y = 0 \end{cases}$$

(за $\theta \neq 0, \pi$)
тези y -ни са
ли. зависими $\Rightarrow$

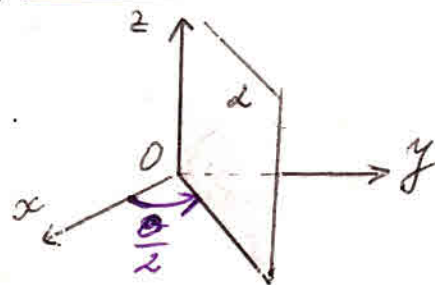
коорд-те на всички неподвижни т-ки удовле-
творяват y -ието на равнината:

$$\mathcal{L}: \sin \frac{\theta}{2} \cdot x - \cos \frac{\theta}{2} \cdot y = 0$$

и φ е нар. симетрия относно равнина $\mathcal{L}$,
 $\mathcal{L}$ - съдържа Oz .

В частност

при $\theta=0 \quad \varphi: \begin{cases} x' = x \\ y' = -y \\ z' = z \end{cases} \quad \text{— симетрия относно } Oxz$

при $\theta=\pi: \varphi: \begin{cases} x' = -x \\ y' = y \\ z' = z \end{cases} \quad \text{— симетрия относно } Oyz.$

Лесно се проверява, че ако φ е симетрията отн.
 $\mathcal{L}$ и $P, P' = \sigma_{\mathcal{L}}(P)$ са двойка съответни т-ки
при $\sigma_{\mathcal{L}}$, то $PP' \perp \mathcal{L}$, средата на отс. (PP')

3. $K=2 \Rightarrow$ 3.1. $\tau=1$ или 3.2. $\tau=2$. 10.6

3.1. $\tau=1 \Rightarrow \lambda = -1$ ($K=2$) $\Rightarrow \varepsilon = -1$ (ако $\varepsilon=1 \Rightarrow \theta=0 \Rightarrow \tau=0$ и)

$\Rightarrow \varphi: \begin{cases} x' = \cos \theta \cdot x + \sin \theta \cdot y \\ y' = \sin \theta \cdot x - \cos \theta \cdot y \\ z' = -z \end{cases} \Rightarrow \text{т. } M(x, y, z) \in$
 неподв. за $\Leftrightarrow z=0$
 и (x, y) са реш-я

на с-мата $\begin{cases} (\cos \theta - 1)x + \sin \theta \cdot y = 0 \\ \sin \theta \cdot x - (\cos \theta + 1)y = 0 \end{cases}$ от 2.2 $\Rightarrow$

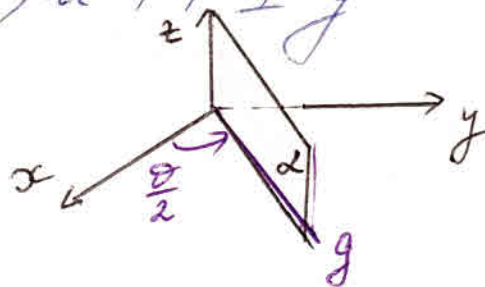
Матрицата както в равнината $\alpha: \sin \frac{\theta}{2} x - \cos \frac{\theta}{2} y = 0$,
 така и в р-та $Oxy: z=0$.

$\Rightarrow M \in g, g = \alpha \cap (Oxy), g: \begin{cases} \sin \frac{\theta}{2} x - \cos \frac{\theta}{2} y = 0 \\ z = 0 \end{cases}$

се нар. симетрия относно правата g

Заб. 3: $\det A = 1 \Rightarrow \varphi$ не сменя ориентация ($\varphi = \sigma_2 \sigma_{Oxy}$)

$\varphi^2 = id$. Лесно се забелязва, че ако $P' = \varphi(P), P' \neq P$,
 то $PP' \cap g = P_0$ - средата на (PP') и $PP' \perp g$.

3.2. $\tau=2 \Rightarrow \lambda=1$

и $\varepsilon=1, \theta \neq 0$

$\Rightarrow \varphi: \begin{cases} x' = \cos \theta \cdot x - \sin \theta \cdot y \\ y' = \sin \theta \cdot x + \cos \theta \cdot y \\ z' = z \end{cases}$

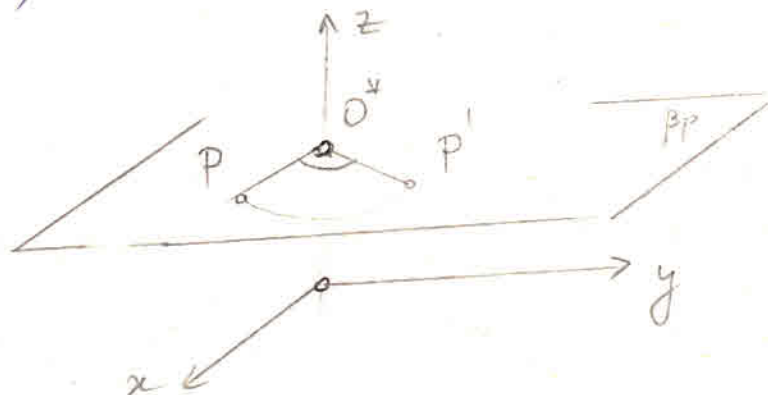

(x, y) е реш.-е на с-мата (1×1) 10.7

$$\begin{cases} (\cos \theta - 1)x - \sin \theta y = 0 \\ \sin \theta x + (\cos \theta - 1)y = 0 \end{cases} \quad z - \text{произволно.}$$

От $\det(A^* - E^{(2)}) \neq 0 \Rightarrow \nexists$ реш.-е е тривиалното $(0, 0) \Rightarrow$ единствените неподв. за φ т-ки са т-те от оста Oz , т.е. с коорд. $M(0, 0, z) \forall z$ - φ -ротация с ос Oz на $\neq 1 \theta$. $\text{Rot}(z)(\theta)$

лесно се проверява, че дв-ка съответни при φ прави точки P и $P' = \varphi(P)$ лежат в равнина $\beta_P \perp Oz$. Ако $\theta^* = \beta_P \cap Oz$, то $|P\theta^*| = |P'\theta^*|$ и $\angle P\theta^*P' = \theta$

Предимният случай 3.1 -
3.1 - ротация на $\neq \pi$.

4. $R = 3 \Rightarrow r = 2 \Rightarrow \lambda = -1, \epsilon = 1, \theta \neq 0 \Rightarrow \nexists$ реш. $O(0, 0, 0)$

$$\Rightarrow \varphi: \begin{cases} x' = \cos \theta x - \sin \theta y \\ y' = \sin \theta x + \cos \theta y \\ z' = -z \end{cases}$$

Можем да представим $\varphi = \varphi_2 \circ \varphi_1$, където

$$\varphi_1: \begin{cases} x' = \cos \theta x - \sin \theta y \\ y' = \sin \theta x + \cos \theta y \\ z' = z \end{cases}, \quad \varphi_2: \begin{cases} x' = x \\ y' = y \\ z' = -z \end{cases}, \quad \text{т.е.}$$

φ е ротация с ос Oz и 180° - симетрията

φ е произведение от ротация и симетрия н.о.
относно равнина, перпендикулярна на оста
на ротация

φ се нар. въртящо отражение или ротаци-
онна симетрия.

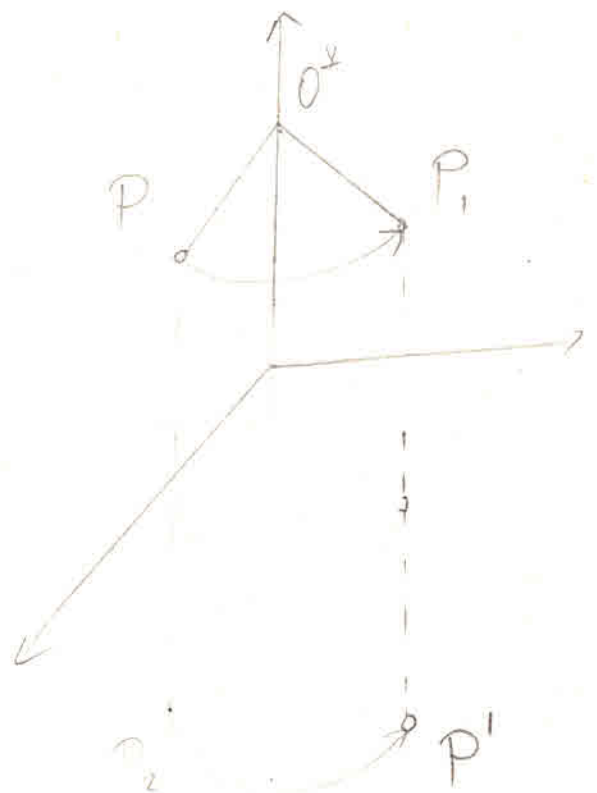
Ом $R = 3 \Rightarrow$ единствена неподвижна за
т-ка е O — пресечната т-ка на оста и р-та
на симетрия.

$$\varphi = \sigma_{\alpha} \circ \rho_g(\theta) \quad , \quad g \perp \alpha \quad g \cap \alpha = O$$

g — ос, θ — ъгъл, α — равнина на въртящото
отражение.

$$\text{В този случай } \rho_g(\theta) \sigma_{\alpha} = \sigma_{\alpha} \rho_g(\theta)$$

вд. — ка упр. — ротациите с
ос Oy и Ox .

10.11 Еднаквости, които нямат неподвижни точки.

10.9

Нека φ е еднаквост, която няма неподвижни точки. $\Rightarrow$ спрямо векса ОКС $K = O\vec{e}_1\vec{e}_2\vec{e}_3$ φ се представя:

$$\varphi: \begin{pmatrix} x' \\ y' \\ z' \end{pmatrix} = A \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} a_{44} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix}, \quad A - \text{ортогонална и } \begin{pmatrix} a_{44} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix} \neq \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \Rightarrow$$

$$\text{с-мата } \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = A \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} a_{44} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix}, \quad \text{записана } (A - E^{(3)}) \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} a_{44} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$\text{няма решение} \Leftrightarrow R = r(A - E^{(3)}) \leq 2$$

Ако означим с $B = \begin{bmatrix} A - E^{(3)} & \begin{pmatrix} a_{44} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix} \end{bmatrix}_{3 \times 4}$ и $\text{rang}(B) \stackrel{**}{=} R$, то

(разширена матрица)

$$\text{за } R \text{ и } R^* \text{ имаме } R < R^* \leq 3$$

Представяме φ като произведение от две еднаквости. $\varphi = \varphi_2 \circ \varphi_1$

$$\varphi_1: \begin{pmatrix} x' \\ y' \\ z' \end{pmatrix} = A \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} \quad \text{и} \quad \varphi_2: \begin{pmatrix} x' \\ y' \\ z' \end{pmatrix} = E^{(3)} \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} a_{44} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix}$$

Ако е, т.е. $O(0,0,0)$ е неподв. за φ_1 и както преди избираме K така, т.е. Oz да е неподвижна за φ_1 , т.е. права. От $R < 3 \Rightarrow \varphi_1$ не е въртящо отражение. $\Rightarrow$ за φ остават следните възможности.

1.) $R = 0 \Rightarrow \varphi_1 = id$

2.) $R = 1 \Rightarrow \varphi_1$ - симетрия относно равнина - σ_2

1.) $K=0 \Rightarrow R^*=1$, $\varphi_1 = id \Rightarrow \varphi = \varphi_2$: $\begin{cases} x' = x + a_{44} \\ y' = y + a_{24} \\ z' = z + a_{34} \end{cases}$ 10.10

φ -транслация с в-р $\vec{p}(a_{44}, a_{24}, a_{34})$ - T_p $(x, y, z) \xrightarrow{p} (x+a_{44}, \dots)$

2.) $R=1 \Rightarrow R^*=2 \Rightarrow \varphi_1$ е симетрия отн. α ($\alpha \perp O\ell$)
 Можем да изберем к.с-на : $\alpha \equiv Oxy \Rightarrow$ (или $\alpha \perp Oz$)

$$\varphi_1: \begin{cases} x' = x \\ y' = y \\ z' = -z \end{cases}$$

Транслацията φ_2 представяме като произв-е от две транслации $\varphi_2 = \varphi_2'' \circ \varphi_2'$, където

$$\varphi_2': \begin{cases} x' = x \\ y' = y \\ z' = z + a_{34} \end{cases}$$

$$\varphi_2'': \begin{cases} x' = x + a_{44} \\ y' = y + a_{24} \\ z' = z \end{cases}$$

$$\vec{p}(a_{44}, a_{24}, a_{34}) = \vec{p}_1 + \vec{p}_2, \quad \vec{p}_1(0, 0, a_{34}), \quad \vec{p}_2(a_{44}, a_{24}, 0)$$

Тогава $\varphi = (\varphi_2'' \varphi_2') \varphi_1 = \varphi_2'' (\varphi_2' \varphi_1) = \varphi_2'' \varphi$, където.

$$\varphi = \varphi_2' \varphi_1: \begin{cases} x' = x \\ y' = y \\ z' = -z + a_{34} \end{cases}$$

неподвижни са φ .

$$\Rightarrow z' = z \Rightarrow z = \frac{1}{2} a_{34} \Rightarrow$$

$\Rightarrow \varphi$ е симетрията отн. р-та $\mu: z = \frac{1}{2} a_{34}$. т.е.
 $\mu \parallel Oxy$ и $\mu \equiv Oxy \Leftrightarrow a_{34} = 0$

Векторът $\vec{p}_2(a_{44}, a_{24}, 0) \neq \vec{0}$. Ако дори $\vec{p}_2 = \vec{0} \Rightarrow \varphi = \varphi_1$ - симетрия $\Rightarrow$ ... неподв. т-ки - не сме в този случай
 От $\varphi = \varphi_2'' \cdot \varphi = T_{p_2} \cdot \varphi \Rightarrow \varphi$ е произведение от симетрия отн. р-ки на μ и транслация с в-р $\vec{p}_2 \parallel \mu$ - φ - плъзгачо отразяване

3. $R=2 \Rightarrow R^*=3$ и φ е ротация. $\cos \dots$ 10.11

спрямо избраната к-с-ма $\varphi = \varphi_2 \circ \varphi_1$, и $\varphi_2 = \varphi_2'' \circ \varphi_1'$,

$$\varphi_1: \begin{cases} x' = \cos \theta \cdot x - \sin \theta \cdot y \\ y' = \sin \theta \cdot x + \cos \theta \cdot y \\ z' = z \end{cases}, \text{ където}$$

$$\varphi_2'' \begin{cases} x' = x \\ y' = y \\ z' = z + a_{34} \end{cases}, \quad \varphi_1' \begin{cases} x' = x + a_{14} \\ y' = y + a_{24} \\ z' = z \end{cases}$$

Тогава $\varphi = \varphi_2' \circ \varphi_1$
$$\begin{cases} x' = \cos \theta \cdot x - \sin \theta \cdot y + a_{14} \\ y' = \sin \theta \cdot x + \cos \theta \cdot y + a_{24} \\ z' = z \end{cases}$$

е ротация с ос OZ , ако $a_{14} = a_{24} = 0 \Rightarrow a_{34} \neq 0$
или с ос $e^* \parallel OZ$

Ако $(a_{14}, a_{24}) \neq (0, 0)$, то ми-та нехотел. е-ла

$$\begin{cases} (\cos \theta - 1) \cdot x - \sin \theta \cdot y + a_{14} = 0 \\ \sin \theta \cdot x + (\cos \theta - 1) \cdot y + a_{24} = 0 \end{cases} \quad \text{има дет} \neq 0$$

$= 2(\cos \theta - 1) + 0$ упросто

има $\exists!$ нехотел. решение $(x_0, y_0) \Rightarrow$

$$\forall (x_0, y_0, z) \xrightarrow{\varphi} \forall (x_0, y_0, z) \quad \forall z \in \mathbb{R} \Rightarrow \text{всяка м-к от}$$

правама: $\ell: \begin{cases} x = x_0 \\ y = y_0 \\ z = \mu \end{cases}, \mu \in \mathbb{R}$ е неподвижна $\varphi \rightarrow$

$\varphi = \rho_e(\theta)$ - т.е. φ е ротация на ось θ с ос $e \parallel OZ$.
Еднократната φ_2'' е транслация с в-р $\vec{p}(0, 0, a_{34})$, $\vec{p} \neq \vec{0}$
/в противен случай $\Rightarrow \varphi_2'' = id \Rightarrow \varphi = \varphi_1'$ - ротация $\Rightarrow$
свободната еднократна транслация

10.12.

1) Вектор $\vec{p} \parallel OZ \Rightarrow \vec{p} \parallel e \Rightarrow \varphi = \varphi_2 \cup \varphi_1$
 произведение от ротация с $\alpha \in e$ и трансляция с вектор $\vec{p} \parallel e$ φ се нар. винтово движение.
 e - ос на φ , θ - вън на φ , $|\vec{p}|$ - съвтка на φ .
 $\varphi = \tau_p \circ \rho_e(\theta) = \rho_e(\theta) \circ \tau_p$

"Декартизация" - класификация.

Нека им ОКС $K = O\vec{e}_1\vec{e}_2\vec{e}_3$ еднаквост φ е задар. с

$$\varphi: \begin{pmatrix} x' \\ y' \\ z' \end{pmatrix} = A \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} a_{14} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix} \text{ и } B = \left[A - E^{(3)} \begin{pmatrix} a_{14} \\ a_{24} \\ a_{34} \end{pmatrix} \right] \text{ и}$$

$$R = \tau(A - E^{(3)}) \quad , \quad R^* = \tau(B)$$

Тогава φ е от един от следните видове:

	R	R^*	Вид еднаквост	Кепов. т-ки.
1.	0	0	идентитет - id	$\forall x \in \mathbb{R}^3$
2.	0	1	транслация с $\vec{p}$	
3.	1	1	симетрия спрямо $\alpha \perp e$	$\forall x \in \alpha$
4.	1	2	повзгашо отражение: $\varphi = \tau_p \circ \sigma_\alpha, \vec{p} \parallel \alpha$	кв. и г.
5.	2	2	Ротация с $\alpha \in \rho_e(\theta)$	$\forall x \in e$
6.	2	3	Винтово д-ние $\varphi = \rho_e(\theta) \circ \tau_p, \vec{p} \parallel e$	кв. и г.
7.	2	1	Ротация с $\alpha \in \rho_e(\theta)$	м-те $D = \alpha \cap e$.